

מסורת הש"ס

(א) ריענין מחק מ"ו, (ב) לעיל ל"ד, (ג) [שם], (ד) לעיל ל"א, (ה) [שם ל"ב], (ו) [מלפניו כרימ"ט, א].

תורה אור השלם
1. או קמא אברה וכוש
בה ונשבע על שקר על
אחת מכל אשר יעשה
האדם להטא ברה"ק.
ויקרא ה' כב

הנהגות הב"ח

(א) גם בשלש שנים
תחילת כל אלה לטענה
לאחר החתיבה אה:
(ב) ר"ש ד"ה לא חשבו
וסי' על הפסוק חרופה
ומיר: (ג) ר"ה מאי לא
זרין עדים שמהו טו. נ"ב
היה נלל הכרו טו נמי
קשה ליה אלה זרין
עדים לא שמתח לה אלה
בכרו טו דלא לה הכרו טו
איכא למירא שמה אלה
זרין:

מוכף רש"י

מאן תנא כ"ו ר"ש.
דלמא ו' עשה יו
מיר כסוגי (דע"ד ר"ד).
דהא כפרה לה כח
ראשונה. וכן טו
אלא לא ומלא הפסוק
כספיתן. (דע"ד ר"ד).

רבינו תנאל

הויד בשבועת הפקדון
והתרו בו מהו. כיון
[דמיתין] קרבן על הסוד
כשגוג לא ליקי [או לטא]
[כ"ו] או לטא תרומה
מיתריב. א"ל פ"ה
מורה סמו. פירוש
משבועת העדות שבועת
הפקדון שחייב על זונה
מכות ועל שגגתה אשם
בכסף שקלים ש"ס שאם
הויד לוקה ואין מביא
קרבן ואקמיה לה לא יוסי
שבעת דסבר לא ניהוה
זרין שבעת הפקדון
לכפרה בקרבן. ומאי
חומרא שבועת הפקדון
משבועת העדות דניהא
ליה לאניש דניהו קרבן
ולא לילקי. או נמי
בשבועת העדות כתיב
נקה מן הצאן כשבה ונר
אילו תימא בת דנקא.
ובפקדון אשם בכסף
לפי: ומשני דלמא כסף
כתיב אהו לה רב
כתיב הא מתינת לאו
הכי שניה כדקאמריה.
אלא הכי שניה שבועת
הפקדון אחד שגגתה
ואחד זונה אשם בכסף
שקלים. ופשוט מיה
דלא ליקי ואפי' כדתיב
ואמרינן לטא מתינת
ברלא אחד ביה. והתיב
למשפט מהא דתיב
כספיה רבי רב לא [אם]

שבועת הפקדון פרק חמישי שבועות

לו.

עין משפט
נר מצוה

י' א מ"י מ"ו מהלכות
שבועות הלכה טו ופ"ה
הלכה כ':
יח ב ב מ"י שם פ"ח
הלכה י':

רבינו תנאל (הש"ס)
אמרה שבועת הפקדון
דאינו לוקה חומר בניור
שנטמא שלוקה הואיל
ולוקה לא יביא קרבן ח"ל
וכפי עליו אשוי חסא
על הנפש דבר ר' יאשיהו
רבי יונה אומר כפחט זה
שגוג. פתאום זה אונס.
מיקתני בניור לוקה.
מכלל דאיתרי ביה וקמי
לא אק אמרת שבועת
הפקדון שאינו לוקה.
ש"פ דאנ"ג דאיתרי ביה
בשבועת הפקדון לא ליקי.
ודחי' מאי אינו לוקה
שנטמא דלא מיפטר
דקתני דלא מיפטר
במלקות אלא קרבן. וקמי
ואקשינן א' איתרי ביה
דקתני חומר בניור
שלוקה מכלל דניור
שנטמא מיפטר במלקות.
והא בהרייא כתיב ביה
וכוונת הש"ס יביא שתי
תורים וגו'. ושנינו תאי
קרבן דמיתין ניור זה
למיטל עליה נזירות
כדתיב הוה ולא פשוט
דהויד כדומאה: אמרה
למא שפטתא קמי דרבי
אמר להו לירבון
דאיתרינו דלא מיפטר
במלקות היכא דאיתרי ביה
אלא צריך נמי קרבן א'
לא איתרי ביה מילקא הוה
דלא ליקי הא קרבן חייב.
ואנ"ג דאיכא שיהו דתיב
פקדון כתיב
דמישבעת איתיה גביה
אמאי כפירת דברים
בעלמא ניהו. והא הני
שהויה מתיבין ליה בפקדון
ולייכא האב כפירת סמו.
וכל הנשבע כי האי נזוא
היכא דאיכא שיהו סמו
הוא: וכל נזויה לרביה
נזוא דמישבע לך ונשבע
על שקר פרט ללוה בשטר
וללוה בעדים. אמר ליה
הא איכא לאיקומא שהויה
ליתוי ולא ליתוי סמו לא
בעדים ולא
דבכסות מורה ואינו כופר
אלא בעדים. והא ודאי
לאו כפירת סמו היא.
ורישא דהא מתינת
מכתא הכי דקתני וכחש
בה פרט למורה לאחד מן
השותפין או לאחד מן
האחין כו' ושפוחה היא:
ח"ש אין חייבין על שגגת
הפקדון. ומה הן חייבין
על זדוני אשם בכסף
שקלים. מאי לאו זרין
עדים כגון דאיכא שהויה
דתיב חייבין איתיה לגביה
וקמי חייב אשם. ודחין
לא בודין עצמו. פירוש
כגון שהויה כי הויד
בשבועתו. דאמרי' לא
מיכפר לך עד דמיתית
אשם: ח"ש הוה [כ' כתי
עדים כפרה הראשונה כו'

הויד בשבועת הפקדון מהו. פירש בקונטרס דשבועת העדות
ליכא למנעי הן נעיש משום דלוקה התורה ודאי שבועת
העדות דמי יודע שסם יודעים לו עדות ואין נראה ללל חשיב
ספק כיון דלמותרה אין ספק דהא בעדים זוממין אי הוו זרימי
המתלה היה מתרינן כהו אף על גב
דהמתריס כהו אין יודעין אס הג
משקריס וסא ללל עניי הך ענינא
שבועת העדות משום דאי אפשר
לידע לעולם אס הם מודיין שיטלין
לומר שמתנו: כיון דחידוש הוא
כו' לא מודוס נגזור הוה דהא
איכא טונא דפירש בקונטרס אלא
כגומר כיון שנתין זדוני לכפרה:

מילקא אפי' קרבן לא מיתיה.
ואף על גב דגבי שפחה
כתיב (ויקרא י"ג) בקורת מהיה והביא
את אשמו הא אמרינן כסוף ד' ממוסרי
כפרה (כרימות דף י"ג). דהוה לוקה
והוא מניא קרבן: מאי אינו לוקה
דלא מיפטר במלקות. מינה דמעיקרא
ס"ד דנעי למילף מיניה חומרא דדון
הוא שנחמיר בניור שכן לוקה ולמאי
דמסיק השתא ג"ל דמיתית לענין
קולא דדין הוה שנקל בניור שכן
מיפטר במלקות ונראה ללל ידע
לגבי מאי מיתיה אס נמי מעיקרא
ס"ד דה"פ לא אס אמרת בניור
שהויה טמא שכן כפרתו תלויה במלקות
הקל ולא נקרנן תלמידי שבועת
הפקדון שאין כפרתו תלויה במלקות
אלא בקרבן דחמור ודלא כמ"ד
לעיל ניהא ליה לאניש דליתוי קרבן
ולא לילקי ומיכו כפיפרי מיתיה א'
כרייתא ודמיתיה איפכא והכי איתא
החס כפרשתא שפא גבי ניור כפטע
להביא את האונס פתאום להביא
את השוגג ודאי נתמן ומה נתיבא
שלא חייב את המויד חייב כו' את
השוגג כאן שחייב את המויד
אינו דין שנחייב את השוגג ומנין
שחייב את המויד אמרת ק"ו חייב
שבועת העדות שלא חייב את השוגג
פירוש שגגתה גרמיה חייב את המויד
כאן שחייב את השוגג אינו דין
שנחייב את המויד ולא אס אמרת
בשבועת העדות שכן אינו לוקה
תלמידי בניור שלוקה והואיל ולוקה
לא יביא קרבן לך וכפר מאשר
מטא וגו' וקרנא דהויה הך דמיתיה
בשמעתינ ונמקוס שבועת העדות
אית למיגרס שבועת הפקדון ואת
למיגרס נמי הכא איפכא כדאמרינן
כפיפרי מה לנשבעת הפקדון דכן
אינו לוקה כו' וכן גרימ' חס לשונו
ואמתינ למפשטה מהא דתיבא כפיפרי
דני רב לא אס אמרת שבועת
הפקדון שכן אינו לוקה תלמידי בניור
שנטמא דלוקה והואיל ולוקה כו'
ואס תלמידי מאי קמשני דלא מיפטר
במלקות כלומר אלא לריך עדיין
קרבן והא היא גופה אחינן למילף
בניור שהיא עדיין שנתין קרבן ואמרי'
דה"פ דלא מיפטר במלקות שאין
מחכפר במלקות לתלמידי תלמידי בניור
נמי כשגוג קרבן לא מיתיה אלא
למיטל עליה נזירות טערה דמיתיה
ודלא כרבי אלעזר הקפיר דלמיר (מיר
דף ע"ג). מיר טעמא חוקא הוה וסא

הויד בשבועת הפקדון והסרו בו מהו. חייב קרבן או מלקות או
שניה. וגבי שבועת העדות א"ע"ג דחייב נמי מויד כשגוג ללא
למניעי הך נעיש משום דלוקה התורה ודאי שבועת העדות דמי
יודע שהי יודעים לו עדות ויכול להתרות בו: לא אשכחן מויד

דמיתין קרבן. לאו דוקא כל המורה
קאמר שהי ד' מניאין על הזרין
כשגגה הנה על השפחה (ו) ומיר
שנטמא ושבועת העדות ושבועת
הפקדון: ס"ג אמרו ליה מנינא תמורה
הימנה שבועת הפקדון שחייבין על
זדונה מכות ועל שגגתה אשם בכסף
שקלים מדקאמר ועל זדונה מכות
מכלל דאיתרי ביה וקאמר מכות אין
קרבן לא ומאי חומרא דניהא ליה
לאניש דמיתין קרבן ולא לילקי אמר
לנו רבא בר אימי מאן תנא שבועת
הפקדון לא ניתן זדונה לכפרה רבי
שענין היא אמר להו רב כהנא בר
מינה דהויה דלמא תנינא והכי מנינא
לחד זדונה ואחד שגגתה אשם
בכסף שקלים ומאי חומרא דלילוי התם
טעמא נה דנקא והכא אשם בכסף
שקלים וליגמר מינה התם סדלא
איתרי ביה. והכי פירושא ממנה
ממנה שבועת הפקדון משבועת
העדות שחייבין על זדונה מכות מה
שאין קן בעדות שאין נה התרמא
ודאי ועל שגגתה עס זדון הפקדון
אשם בכסף שקלים ובעדות קרבן
עולה ויורד: מכות אין קרבן לא
ומאי חומרא. דמכות מרקנן הוילי
ולא תמריכו עבדינן ביה הא בעדות
מיתיה קרבן. ומשני ניהא ליה לאניש
כו'. אמר להו רבא בר אימי לרבנן
הך משני דקתני להו מהכא לא
פושטע כשבע ומויד כשגוג: אמר
והן פתמי דקתני קרבן לא רבי
שמעון היא דקאמר שבועת הפקדון
לא ניתן זדונה לכפרה כדאמרינן
כפירקין לעיל (נ"ג): שכן לא עשו בו
הא שבעת העדות כשגוג: אמר
לפו רב כהנא. לא דתחוקה לאוקומה
כ"י שמעון ובענין נמי לא תפשטוה
דלמא תנינא לה כו': ומאי חומרא.
הא שבועת העדות ומאי זדונה
ושגגתה קרבן: היינו חומרא דלילוי
בעדות מטעם היא ולא תנהו כה
מורה קאנא ויכול לקנותיה כמעט
כסף. דנקא שנות והיינו מנה שהיא
לחד משנה דנינר: והיינו מנה מינה.
למיפשט בענין דמיתיה קרבן ולא
לפי: ומשני דלמא כסף כתיב אהו לה רב
כתיב הא מתינת לאו הכי שניה כדקאמריה.
אלא הכי שניה שבועת
הפקדון אחד שגגתה
ואחד זונה אשם בכסף
שקלים. ופשוט מיה
דלא ליקי ואפי' כדתיב
ואמרינן לטא מתינת
ברלא אחד ביה. והתיב
למשפט מהא דתיב
כספיה רבי רב לא [אם]

לחו הויד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו
כיון דחידוש הוא דבכל התורה לא אשכחן
מויד דמיתיה קרבן והכא מיתיה קרבן לא
שנא אתרו ביה ולא שנא לא אתרו ביה או
דלמא ה"מ היכא דלא אתרו ביה אבל היכא
דאתרו ביה מילקא לקי קרבן לא מיתיה או
דלמא הא והא עבדינא א"ל תנינא חומרה
הימנה שבועת הפקדון שחייבין על זדונה
מכות ועל שגגתה אשם בכסף שקלים
מדקאמר ל"יה על זדונה מכות מכלל דאתרו
ביה וקאמר מכות אין קרבן לא ומאי חומרא
דניהא ליה לאניש דמיתיה קרבן ולא לילקי
אמר להו רבא בר אימי מאן תנא זרין
שבועת הפקדון לא ניתן לכפרה ר"ש אבל
לרבנן קרבן נמי מיתיה אמר להו רב כהנא
בר מינה דהויה דאנא תנינא לה והכי תנינא
לה אחד זדונה ואחד שגגתה אשם בכסף
שקלים ומאי חומרא דלילוי התם טעמא ביה
דנקא והכא אשם בכסף שקלים וליגמר מינה
דלמא דלא אתרו ביה ל"א ת"ש אין חייבין
על שגגתה מה הן חייבין על זדונה אשם
בכסף שקלים מאי לאו בדאתרו ביה ה"ג
דלא אתרו ביה ת"ש לא אם אמרת בניור
טמא שכן לוקה תאמר בשבועת הפקדון
שאינו לוקה מדקאמר לוקה מכלל דאתרו
ביה וקאמר תאמר בשבועת הפקדון שאינו
לוקה אבל קרבן מיתיה מאי אינו לוקה דאינו
נפטר במלקות מכלל דניור טמא נפטר
במלקות הא קרבן כתיב ביה התם דמיתיה
קרבן כי היכי דתיחול עליה נזירות במורה
אמורה רבנן קמיה דרבה אמר להו מכלל דכי
לא אתרו ביה ואיכא עדים מתיבא כפירת
דברים בעלמא הוה אלאמא קסבר רבה הוה
במאן שיש עליו עדים פטור א"ל רב הוה
לרבה תניא דמסייע לך יוכחש בה כפרת
למורה לאחד מן האחין או לאחד מן השותפין
יונשבע על שקר פרט ללוה בשטר וללוה
בעדים אמר ליה אי משום הא לא תסייען
באומר ליתיה ולא ליתיה בעדים ליתיה ולא
ליתיה בשטר ממאי מדקתני וכחש בה
פרט למורה לאחד מן האחין או לאחד מן
השותפין האי לאחד מן האחין ה"ד איילימא
דאודי ליה בפלגא דידיה הא איכא כפירה
דאודך אלא לאו דאמרי ליה מתרוינין יופת
יאמר להו לא מחד מנייכו יופי דהויה ליה
כפירת דברים בעלמא ומדרישא כפירת
דברים סיפא נמי כפירת דברים (סימן חובה
כיתות דבעל הבית חומר נזירא) ת"ש אינו
חייב על שגגתה וחומר חייב על זדונה
אשם בכסף שקלים מאי לאו זרין עדים
לא זרין עצמו ת"ש יהיו שתי כתי עדים
כפרה הראשונה ואחר כך כפרה השניה
שתיהן חייבות מפני שיכולה עדות להחסיקם
בשתיהן ב' בשלמא שניה ב' תחייב דהא כפרה
לה כת ראשונה אלא ראשונה אמאי מתיבא
הא

הויד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו. חייב קרבן או מלקות או
שניה. וגבי שבועת העדות א"ע"ג דחייב נמי מויד כשגוג ללא
למניעי הך נעיש משום דלוקה התורה ודאי שבועת העדות דמי
יודע שהי יודעים לו עדות ויכול להתרות בו: לא אשכחן מויד

הויד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו. חייב קרבן או מלקות או
שניה. וגבי שבועת העדות א"ע"ג דחייב נמי מויד כשגוג ללא
למניעי הך נעיש משום דלוקה התורה ודאי שבועת העדות דמי
יודע שהי יודעים לו עדות ויכול להתרות בו: לא אשכחן מויד

הויד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו. חייב קרבן או מלקות או
שניה. וגבי שבועת העדות א"ע"ג דחייב נמי מויד כשגוג ללא
למניעי הך נעיש משום דלוקה התורה ודאי שבועת העדות דמי
יודע שהי יודעים לו עדות ויכול להתרות בו: לא אשכחן מויד

הויד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו. חייב קרבן או מלקות או
שניה. וגבי שבועת העדות א"ע"ג דחייב נמי מויד כשגוג ללא
למניעי הך נעיש משום דלוקה התורה ודאי שבועת העדות דמי
יודע שהי יודעים לו עדות ויכול להתרות בו: לא אשכחן מויד

הויד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו. חייב קרבן או מלקות או
שניה. וגבי שבועת העדות א"ע"ג דחייב נמי מויד כשגוג ללא
למניעי הך נעיש משום דלוקה התורה ודאי שבועת העדות דמי
יודע שהי יודעים לו עדות ויכול להתרות בו: לא אשכחן מויד

הויד בשבועת הפקדון והתרו בו מהו. חייב קרבן או מלקות או
שניה. וגבי שבועת העדות א"ע"ג דחייב נמי מויד כשגוג ללא
למניעי הך נעיש משום דלוקה התורה ודאי שבועת העדות דמי
יודע שהי יודעים לו עדות ויכול להתרות בו: לא אשכחן מויד

דפריך והא קרבן כתיב ביה כשגוג כתיב קרבן ולמאי קאמי
אס לא לכפר ואי' גילף משבועת הפקדון דנמזיר לא יפטר
במלקות אלא יטכר עדיין קרבן ומשני כו': פ"ה
בשטר וזהו בעדים. כגון דלמיר לא ליתיה דכאומר לא פרעתי דמי:
הכל
הא